

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ปฐมฤกษ์หมงคล

เมื่อคืนนี้ฝนตกเหมือนพ่นสี ได้ตลอดรุ่งเลยนะ เป็นไอลงมาเลย ตั้งแต่หัวค่ำจนตลอดรุ่ง ไร่ มันทำดีเหลือเกิน เดินจงกรมก็ไม่สะดวก นานไปมันเปียกได้ เหมือนพ่นสีอะโรมา เข้าลงไปยังตกอยู่อีก หลวงปู่มันเวลาเข้าท่านออกจากที่ของท่านมา ท่านเดินจงกรมอยู่ในป่า พอออกจากที่ปับเข้าไปเดินจงกรมอยู่ในป่า จนกระทั่งถึงเวลาออกบิณฑบาตท่านค่อยออกมา หลวงปู่มันนะ สำหรับหลวงปู่มันเกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนอิริยาบถของท่านให้เสมอ ฝนตกท่านก็ออกเดินยัดเส้นยัดสายท่าน เป็นอริยประเพณี หนึ่ง พระอริยเจ้าทั้งหลายท่านเป็นอย่างนั้น ท่านไม่คั่นกับอะโรนอกจากธรรมในท่าน แสดงออกแง่ไหนมีแต่ธรรม

อีกประการหนึ่งที่ผลพลอยได้ บรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ไปศึกษาอยู่มองเห็นท่านเดินจงกรม ก็นั่งเดินจงกรมอยู่อย่างนั้น มีความรู้สึกยังงี้บ้าง ผู้ไปศึกษาต้องสะท้อนใจสำหรับท่านประจำอิริยาบถของท่าน และเป็นอริยประเพณีของท่าน ท่านคั่นกับธรรมโดยถ่ายเดียว อะไรๆ ข้างนอกท่านไม่ถือสำคัญยิ่งกว่าความคั่นความสนิทกับธรรม กิริยาแสดงออกนี้เป็นเรื่องธรรมล้วน ๆ เห็นเข้าไปภายในมันรู้หมดนี่นะ

พุทธศาสนาเป็นของเล่นเมื่อไร เป็นแบบเป็นพื้นฐานชำระความทุกข์ให้สัตว์ล้วนๆ เลยเชียวะธรรมะ พุทธศาสนาไม่ว่าพระพุทธเจ้าพระองค์ใดแบบเดียวกันหมด เป็นน้ำดับไฟๆ ทั้งนั้น ที่เวลามันวิ่งถึงกันหมดนะ อย่างเมื่อกี้พูดเราอยากให้มี สมมุติว่าจะให้มีเหตุการณ์ครอบประเทศหรือว่าทั่วโลกนี้ เอ้า นิมนต์หลวงตาขึ้นไปซินะ ดูซิหลวงตาจะสะทกสะท้านไหม ผิงขึ้นทันทีเลยประกาศสันสามแดนโลกธาตุ ออกจากนี้ เข้าใจหรือแสดงออกได้อย่างนั้น จะเป็นอย่างนั้นโดยไม่สะทกสะท้านเลย เพราะมองดูโลกมองดูณัตตชัดเจนมาก ตอนที่เกิดตายๆ กองกันมา ไม่มีใครรู้ ไม่ค่อยรู้แหละ เวลามันพ่นออกมา มันมองมันเห็นไปหมดนี่

ใครว่าตายแล้วสูญ มันตายกองกันมาสักเท่าไร ตัวนั้นละตัวว่าตายแล้วสูญมันเคยตายกองกันมาสักเท่าไร ให้ได้เห็นเข้าไปซิ นี่ละธรรมพระพุทเจ้าเลิศเลอ ท่านทั้งหลายฟังให้ดีนะ เกิดมาเป็นมนุษย์อย่าเสียชาติเป็นมนุษย์ เขาให้ชื่อให้นามว่าเป็นมนุษย์ก็เป็นบ้าไปตัวกิเลสตัณหาเหยียบย่ำทำลายให้เกิดความทุกข์ความทรมาน ไปโน้นชนโน้นชนนี้ด้วย

ความมืดบอด มันไม่ได้คิดตัวเองซิ ธรรมพระพุทธรเจ้ากระจายออกมาเหมือนว่าเอาไฟส่องให้ดูมันยังไม่ดู ยังว่าไฟนี้แพ้สายตา หลับตาดีกว่า เวลาเห็นแสงไฟหลับตาเสีย มันแพ้สายตา เป็นอย่างนั้นคนตาบอดใจบอด มันไม่ยอมรับธรรม คำว่าเลิศเลอก็ไม่ได้เหมือนโลกทั้งหลายเลิศเลอ นอกสมมุติไปหมด ท่านแยกออกมาพูดเฉยๆ คือละเอียดจนกระทั่งพูดไม่ถูกแต่รู้อย่างชัดเจนภายในใจ นำออกมาพูด ผิดกันทั้งนั้นแหละ แต่โลกมีสมมุติก็ต้องแยกออกมาๆ พูด

เวลามันมืดมันมืดจริงๆ นะ เหมือนดวงไฟอยู่ในแก้วครอบ แก้วครอบมันมืดมันก็มีมืดไปหมดเลย ไฟจะสว่างขนาดไหนอยู่ภายใน แก้วครอบมันดำเสียอย่างเดียวกันดำไปหมด เปิดแก้วครอบออกมันจ้าเลย นั่น ก็เลสั่นละมันครอบหัวใจอยู่ไม่เห็น ไม่รู้ไม่เห็น ของอยู่ในตัวนี้แหละหากไม่เห็น ของอยู่ในตัวเป็นของมืดมันปิดไว้เสียไม่ให้มองเห็น มาเปิดออกมากน้อยก็ค่อยมองเห็น ค่อยเชื่อบุญเชื่อบาปเข้าไปละ มันเป็นอยู่ในจิตนี้ บุญบาปอยู่ที่ไหน ไม่ได้อยู่บนท้องฟ้ามหาสมุทร มันอยู่ในใจของสัตว์ ใจของโลกนั้นแหละ แต่เวลามันไม่เห็นก็อยู่อย่างนั้นแหละ

เห็นหลวงปู่มันท่านลงเดินจงกรม ฝนตกท่านก็ไม่สนใจ ออกปึ๊บๆ เข้าทางจงกรมเลย ก็ร่วมเข้าไปเดินจงกรม จนกระทั่งถึงเวลาออกบิณฑบาตท่านก็ออกบิณฑบาต ท่านเปลี่ยนอิริยาบถของท่านไปในตัว เป็นอริยประเพณี ประเพณีของพระอริยเจ้า จะสนิทกับธรรมตลอดเลย อย่างอื่นไม่มีอะไรสนิท สนิทกับธรรมเท่านั้น บอกว่าเท่านั้น

ฟังชื่ออย่างพระสารีบุตรไปถามปัญหาพระอัสสชิ ท่านยังบอกว่าอาตมาเพิ่งบวชมาในธรรมวินัยใหม่ๆ ยังไม่มีความรู้อะไรกว้างขวาง จะพูดให้ฟังย่อๆ เย ธมฺมา ขึ้นเลย

เย ธมฺมา เหตุปฺปภา   เตสํ เหตุํ ตถาคโต

เตสญจ โย นิโรโธ จ   เอวํ วาที มหาสมโณ

ธรรมทั้งหลายเกิดจากเหตุ คือใจเป็นมหาเหตุ ดีและชั่วเกิดขึ้นจากใจ ใจเป็นผู้แสดงออกมา เมื่อดับเหตุนี้แล้วผลก็ไม่มีต่อไป เช่น เหตุคือกิเลสเป็นเหตุสร้างกองทุกข์ดับกิเลสแล้วทุกข์ไม่มีในใจ พระอัสสชิบอกอย่างนั้น พระสารีบุตรรู้ทันทีเลย สำเร็จพระโสดาในขณะนั้น ท่านไม่ได้บอกว่าท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านเป็นพระอรหันต์แล้วนะนั้น ท่านพูดอย่างนั้นให้เหมาะสม กับคนที่ฉลาดไม่ต้องพูดมาก เพียงเท่านั้นก็เข้าใจ เอาต้นเหตุมาหยั่งปึ๊บเข้าไปนี้ พระสารีบุตรรู้ทันทีเลย แล้วไปแสดงให้พระโมคคัลลาน์ฟังซึ่งเป็นเพื่อนกัน พระโมคคัลลาน์ก็ได้สำเร็จเป็นพระโสดาด้วยกัน

แต่ก่อนอยู่ในสำนักสัญญาชัย พวกเดียรถีย์นิครนถ์ มาเห็นพระอัสสชิเดินบิณฑบาต ก้าวหน้าถอยหลัง เหลือบซ้ายมองขวา กิริยามารยาทสวยงามทุกอย่างน่าเคารพเลื่อมใส ตา เห็นเกิดความเคารพเลื่อมใสในใจแล้ว พอแสดงธรรมก็ไพเราะเพราะพริ้ง ถึงใจบึ้งเลย ได้ สำเร็จพระโสดา ท่านไม่ได้บอกว่าท่านเป็นพระอรหันต์ เพราะอันนั้นออกมาพูดเฉย ๆ เป็น ไม่เป็น พูดไม่พูดเป็นอะไรไป ธรรมชาติเป็นนั้นแล้วพูดตัวอยู่ในนั้น ไม่มีความอยากความ หิวโหย ท่านไม่มีท่านพอ

เราเกิดมาได้พบพุทธศาสนา อย่าพากันลืมนื้อลืมตัวนะ บรรดาพี่น้องทั้งหลายเรา เกิดมาในแดนพุทธศาสนา เป็นแดนที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว ไปหาที่ไหนไม่มีที่จะเหมือน อย่างธรรมพระพุทเจ้านี้ เรียกว่าไม่มี สามแดนโลกธาตุนี้ไม่มี มีพุทธศาสนาเท่านั้นของ พระพุทเจ้าทุก ๆ พระองค์สืบทอดมาเป็นลำดับ ด้วยความหยั่งทราบเป็นอันเดียวกัน ๆ รู้ แลแนวเดียวกัน วิ่งถึงกันเลย ๆ ท่านแสดงไว้เป็นแบบเดียวกัน ๆ อันไหนที่แปลกต่างอย่าง หยิบ ๆ ท่านก็พูด ส่วนธรรมทั้งหลายนั้นท่านเป็นแบบเดียวกันหมดนั่นแหละ เช่น พระชน ภายต่างกันอย่างไบบ้างอะไร ๆ นี้ การลงอุโบสถสังฆกรรมต่างกันอย่างไบบ้าง ท่านก็แยก ออกมาที่ต่างกัน ที่เหมือนกันท่านไม่แยก ปฏิบัติแบบเดียวกันเลย เพราะท่านรู้จริง ๆ จึงว่า เป็นศาสนาคุณโลกคู่สงสาร คือพุทธศาสนา

เราไม่ได้โอ้อวด ไม่ได้เหยียบย่ำทำลายศาสนาใด อะไรจริงจับปับเอาอันนั้นเลย ที่เดียว ปลอมปลอมอะไรอยู่ที่ไหนช่างไม่สนใจ จับเอาของจริงขึ้นมาเลย ของจริงก็คือพุทธ ศาสนา รื้อโลกรื้อสงสาร เปิดหมดรวงรังของกองทุกข์ทั้งหลายอยู่กับกิเลส เปิดเข้าไปหา รวงรังของกิเลส ถอนพรวดขึ้นมาแล้วหมด ไม่มีอะไรทุกข์ภายในใจเลย ก็มีพระพุทเจ้า เท่านั้น นอกนั้นไม่มี เราจะหาทั่วโลกดินแดนในศาสนาใดไม่มี มีศาสนาเดียนี่เท่านั้นไปรื้อ ถอนกองทุกข์ทั้งมวลออกจากใจพระองค์แล้ว ก็สั่งสอนสัตว์โลกให้ดำเนินอย่างนั้น ๆ เนอะ เป็นแถวเป็นแนวไป

เชื้อสายแห่งความดีทั้งหลายที่จะพาพ้นทุกข์ก็ขึ้นตั้งแต่ท่านขึ้นมาเลย ท่าน ศีล ภาวนา เรื่อยไปเลย เป็นพื้นฐานอย่างนี้เลย การให้ท่าน จิตใจถ้าเห็นแก่ตัวให้ไม่ได้นะ ความตระหนี่มันยึดไว้หมด อะไร ๆ เห็นแก่ตัว ๆ สละไม่ได้ คำว่าท่าน ออกจากจิตใจที่ กว้างขวาง มีเมตตาอยู่ในนั้น เมตตาผลัดดันออกมาให้มีการเสียสละ นี่คือการเมตตา ผลัดดันออกมาให้เป็นการเสียสละกว้างขวางออกไป ๆ เรื่อย จากนั้นก็ลำดับไป รักษาศีล แล้วก็ภาวนา สุดท้ายก็คือภาวนา นั้นละรากแก้วของพุทธศาสนาอยู่ที่ภาวนา เข้าถึงจุด

ภavanaแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราเคยทำความดีงามมา จะค่อยเปลี่ยนแปลงจากความหยาบเข้าสู่ความละเอียดเรื่อย ๆ

จิตใจพอมีหลักเกณฑ์ขึ้นภายในตัวเท่านั้นจะมองเห็นอาการของตัวเอง การทำบุญให้ทานพิธีพิธีกัน หากเป็นอยู่ในจิตนะ การรักษาศีลก็เหมือนกัน หากเป็นเนื้ออยู่ในจิตนั่นแหละ พิธีพิธี ะมัดระวังอยู่ในตัว ไม่มีใครบอกก็เป็นเองในจิต เรื่องภavanaเป็นความละเอียด สอดส่องออกมาเห็นหมด หยาบละเอียดนี้ค่อยเปลี่ยนแปลง จากหยาบเข้าสู่ความละเอียดไปเรื่อย ๆ ถึงขั้นภavnานี้แหละเป็นขั้นที่จิตตั้งหลักตั้งฐาน ตั้งความเชื่อมั่นในบุญในกรรม มรรคผลนิพพาน นรกสวรรค์ จะขึ้นที่นี้เลย เพราะที่นี้เป็นที่เปิดโล่งออกให้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่นี้ก็เห็นไปเรื่อย ๆ แหละ

นี่ละความรู้ พอเจอเข้าไปแล้วไม่ต้องถามใคร ไม่ถามใครเลย ความรู้ภายในใจผิดกันมากนะ ไม่ต้องถามใครละ รู้ขึ้นมา ๆ เลย เราจึงอยากให้บรรดาพี่น้องทั้งหลายสนใจทางด้านภavana อันเป็นพื้นฐานแห่งความดีทั้งหลายนะ ใครจะภavanaด้วยวิธีการใดก็ตาม เพื่อให้ใจสงบ คือใจนี้มันตีตมันตี้นของมันตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นนอนมันจะออกแล้วทำงาน คิดปรุงเรื่องนั้นเรื่องนี้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นทางเดินของความคิดความปรุงของกิเลสตัวมันผลัดกันออกมา อยากให้คิดให้ปรุงให้สำคัญมันหมาย อยากรู้อยากเห็นอยากทุกอย่าง คือมันอยู่ในใจของเรา

ที่นี้เวลาเราภavana ระวังความอยากเหล่านี้ลง จะเป็นด้วยบทรธรรมใดก็ตาม เช่นเรา กำหนดภavana พุทโธ ตามแต่จริตชอบ จะเอาธัมมโมก็ได้ สังฆโมก็ได้ เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ ก็ได้ มรณสติก็ได้ อนุสติ ๑๐ เหล่านี้ เป็นบทธาณา กรรมฐาน ๔๐ ห้องเป็นบทรธรรมเพื่อความสงบ ที่มันตีตมันตี้นด้วยอำนาจของกิเลสผลัดกันมันออกมา บังคับนี้ให้จิตสงบ พอจิตสงบลงความฟุ้งซ่านวุ่นวายรบกวนตัวเองจะค่อยสงบลง ๆ จิตใจจะค่อยเย็นเข้าไป ๆ สงบมากเข้า เย็นมากเข้า ๆ ส่งแสงสว่างออกไปเรื่อย ๆ

สว่างในขั้นสมาธิในขั้นความสงบเป็นความสว่างประเภทหนึ่ง สว่างทางด้านปัญญา เป็นความสว่างประเภทหนึ่ง อันนั้นประเภทสูง คือสว่างทางด้านปัญญานี้ไม่มีสิ้นสุด จากปัญญาก็เป็นญาณไปเลย ละเอียดเข้าไปถึงขั้นญาณหยั่งทราบ นี่ออกจากภavana ใจของเรา เราจะได้เห็น ความผิดถูกชั่วดีอยู่กับใจของเราถ้าได้ภavnานะ ถ้าไม่ภavanaไม่รู้ มีแต่จะเอาทำเดี่ยว ๆ ผิดถูกไม่สนใจ ขอให้ได้อย่างใจ นั่นเป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ ถ้าเป็นเรื่องของธรรมคัดเลือกว่า อยากรู้ก็ตามถ้าเป็นทางผิดไม่เอา พลิกไป ปิดเลย ๆ ถ้าเป็นทางถูกสั่งสมเข้ามาคว่ำเข้ามาเรื่อย ๆ นั่นเรื่องของธรรม

การภาวนาเป็นสำคัญมาก เราเคยพูดให้ฟังก็เพื่อเป็นคติแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลาย บวชมาใหม่ๆ เราเป็นนิสัยชอบภาวนาอยู่แล้ว เห็นท่านพระครูวัดโยธายา เราไปเป็นนาคอยู่นั้น ตอนเช้ามีดท่านลงเดินจงกรมตั้งแต่เช้าๆ เราสังเกตดู พอบวชแล้วก็ไปถามท่าน อยากภาวนา จะภาวนายังไง ท่านก็บอกว่า เอ้อ เอาพุทโธนะ เราก็เอาพุทโธแหละ ท่านว่า เราก็เอาพุทโธมาภาวนาตามประสาประสา ไม่คาดไม่ฝันไม่คิดไม่อ่านว่ามันจะแสดงความแปลกประหลาดขึ้นมา ก็พุทโธๆ วันนีวนั้นไปตามประสาอย่างนั้นแหละ โอ้ย บทเวลามันจะเป็นพุทโธๆ สติติดอยู่นั้น สักเดียวกระแสของจิตที่มันคิดฟุ้งซ่าน เหมือนเรตาคแหนี้ ที่นี้พอจิตจะเริ่มสงบก็เหมือนเรตาดึงจอมแห พุทโธๆ นี่เหมือนจับจอมแหดึงเข้ามา ดิ้นแหก็หดเข้ามาๆ จนกระทั่งเป็นกองแห

ที่นี้กระแสของจิตมันรวมตัวเข้ามาๆ จนกระทั่งเป็นกองความรู้ที่อยู่เป็นจุดเดียว เท่ากับกองแหที่นี้ นี่ละพอมันเข้ามาถึงนี้ก็กักเท่านั้น โถ เดียวนี้ก็ยังไม่ลืมนะ นี่ละเป็นปฐมฤกษ์แห่งการภาวนาของเรา พอเข้าถึงนั้นก็ก็จะว่าเป็นสมาธิไม่สมาธิพูดไม่ถูกนะ พอเข้านั้นก็ขาดหมดเลยโลกอันนี้ ปรากฏไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่ธรรมชาติที่อัศจรรย์ที่สุด ส่วน คือใจดวงนั้น ขาดออกหมดนะอารมณ์ทั้งหลาย ขาดหมด เกิดความอัศจรรย์ ตื่นเต้น ความตื่นเต้นในความอัศจรรย์เลยไปกระตุกธรรมชาตินั้นเสีย รวมไม่ได้มานานะ คือขาดไปหมดจริงๆ เหมือนอยู่ในท่ามกลางมหาสมุทร เรามีที่นั่งอยู่ในท่ามกลางมหาสมุทร หรือว่ามีเกาะ ว่าเกาะก็กว้างไป เหมือนว่าที่นั่งกลางมหาสมุทร มันอัศจรรย์เกินคาดเกินหมาย โถ ทำไม่ถึงเป็นอย่างนี้

นี่เราเป็นที่แรกนะ คือค่อยหดเข้ามาๆ พอภิกขิยาของจิตหดเข้ามา สติยั้งจ่อเข้าๆ เข้ามาถึงจุดกลางก็กักเท่านั้น ที่นี้มันจ้อยู่ภายในเจ้าของ อัศจรรย์อันนี้ เหมือนว่าขาดหมด เรื่องอารมณ์ของโลกนี้ปรากฏขาดไปหมดในเวลานั้น เกิดความอัศจรรย์ขึ้นมา ตื่นเต้น ความตื่นเต้นละไปกระตุกไม่ใช่อะไรนะ คือมันไม่เคยเห็นไม่เคยรู้ ความตื่นเต้น ความอัศจรรย์ไปกระตุก จิตเลยถอนขึ้นมาเสีย โหย เสียตายเสียจน วันหลังชยับใหญ่เลย ไม่ได้เรื่องๆ

ก็เพราะทำมันไปหมายเอาที่เป็นนั้นมาเป็นผลแล้ว ทั้งๆ ที่เหตุยังไม่ได้ทำ ไปเอาผลที่เกิดมาแล้วนั้น ดับไปแล้วนั้นมาเป็น มันก็ไม่เป็นซิ ทำยังไงก็ไม่ได้ ชยับใส่เท่าไรก็ได้ จนกระทั่งใจมันจิตเข้ามาแล้ว ความหวังจะเป็นอย่างนั้นๆ ถ้าเราเทียบนะ เราไปทำงานให้เขาเนี่ย วันนีทำงานดีเต็มที นายจ้างเขาก็ให้รางวัล สมมุติว่าเขาให้รางวัลหนึ่งร้อยบาทวันนี้ โห ดืออกดีใจ ไม่เคยคิดว่าจะได้รางวัลถึงขนาดนี้ สองบาทสามบาทก็พอแล้ว นี่ฟาดเสียตั้ง

ร้อยบาทจะไม่พอใจยังงี้ เลยดีใจกับรางวัลร้อยบาท วันหลังไปไม่ต้องทำงาน ไปทวงเอาเงินร้อยบาทกับเขา มาทวงเอาเงินรางวัลร้อยบาท “ร้อยบาทยังงี้” ก็เมื่อวานนี้นายให้เงินผมร้อยบาท วันนี้ผมก็มาทวงเอา “ก็เมื่อวานนี้แกทำงานทั้งวันก็ต้องให้รางวัล นี่ยังไม่ทำอะไรจะมาทวงเอาไม่ได้”

อันนี้ก็แบบนั้นละ พุทโธ ไม่สนใจมีแต่จะเอาอันนั้นอย่างเดียว ทีนี้พอความหวังอันนั้นมันเป็นอุปสรรคต่อการภาวนา ไม่ได้ทำงานเป็นปัจจุบัน มันเป็นอดีตไปแล้ว ทำไปเท่าไรก็ได้ มันก็จางไป หมดหวังว่างั้นเถอะ ไม่เอาละปล่อยตามเรื่อง พอปล่อยตามเรื่องจิตมันก็มาลงปัจจุบันละทีนี้ ไม่ห่วงนั้นห่วงนี้ ไม่หมายนั้นหมายนี้ ทำไปเป็นอีก ก็อีก เราเรียนหนังสืออยู่ ๗ ปีเป็น ๓ คน ไม่ได้ลืมนะ ต้องจางๆ แล้วมันถึงเป็นนะ เวลาชะม๊กเขม้นที่จะเอาอยู่นั้น มันไปหมายอยู่นอกมันไม่ได้ แต่พอเวลามันจางแล้วความหมายความหวังก็ทิ้งไปเสีย มาเอาปัจจุบันมันก็ขึ้นอีกเป็นอีก

นี่พูดถึงเรื่องปฐมฤกษ์ของเราที่เป็น ให้เกิดความอัศจรรย์ จากนั้นแล้วถึงเรียนหนังสืออยู่ ภาวนาได้ไม่ได้ก็ตาม สิ่งที่เราเชื่อมั่นแล้วนั้นเป็นอยู่ในใจนะ ฝังลึกเป็นอจลศรัทธา เรียกว่าฝังลึกอยู่ในใจ นี่ละรากฐานสำคัญอยู่กับภาวนา ไม่เคยเป็น พอเป็นขึ้นมันก็เป็นอย่างนั้น อัศจรรย์เสียจน.. วันนั้นทั้งวันอยู่กับอันนั้นนะ อยู่กับความอัศจรรย์ของจิตที่เป็นเมื่อคืนนี้ กลางวันทั้งวันก็อยู่กับอันนั้นๆ เรื่อยไปเลย คือจิตมันมีเอิบอ้อมอยู่นั้นละ เป็นอย่างนั้นนะ ทั้งๆ ที่เรื่องผ่านไปแล้ว ยังไปหาชมเงามันอยู่นั้น ตัวไปถึงไหนก็ไม่รู้

จนกระทั่งได้ปึกใจไว้ เอ้า ไม่ได้ก็ตาม เวลาออกปฏิบัตินี้จะเอาให้เต็มเหนี่ยวให้ได้ เป็นอื่นไปไม่ได้ นั่น ปึกไว้เลยละ เวลานั้นเรากำลังศึกษาเล่าเรียน ภาระยังมีอยู่ จะทำอันนี้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ก็เข้าใจเอาไว้ พอออกมาทีนี้ฟัดเลย เอาจริง ๆ ได้เลยละทีนี้ เพราะมันเข้าใจแล้วว่ามันหมายอะไรต่ออะไร ทีนี้เวลาเข้าไปนี้ไม่ต้องมุ่ง ไม่ต้องหมายสิ่งที่เป็นมาแล้วอะไรๆ นั้น ใสลงปัจจุบันปั้งๆ เลย มันก็ได้ๆ เรื่อยมา ถึงขนาดนั้นก็ตาม ปฐมฤกษ์ ปฐมมหามงคลของเรา เราไม่ได้ลืมนะจนกระทั่งทุกวันนี้ ไม่ลืมนะ มันจะขนาดไหนก็ตามมันก็ไม่ลืมนั้น เพราะอันนั้นเขาเรียกว่าเป็นมรดกในเบื้องต้น ให้ได้สืบทอดความเชื่อความเคารพในธรรมทั้งหลายต่อไปได้จากอันนี้ว้างั้น

ทีนี้เวลามันหนักเข้าๆ มันก็เปลี่ยนไปละ จิตใจนี้เปลี่ยนเรื่อยๆ ด้วยการภาวนาของเรา ไปถึงอันนั้นแล้วมันก็ยังยึดเป็นหลัก เป็นกตัญญูกตเวทีในธรรมบทนี้อยู่ นะ เห็นบุญเห็นคุณอันนี้อยู่ ถึงมันจะผ่านไปไหนมันก็ไม่ลืมนั้นนะ ที่ว่าหยุดก็กลงนั้นนะ ขาดสะบั้นไปหมด ขาดสะบั้นในเวลานั้นของสมาธิ ปล่อยอารมณ์ทั้งหลายในเวลานั้น แต่ไม่ได้

ถอนอารมณ์ ไม่ได้ถอนเชื้อที่เป็นอารมณ์ของกิเลสออกจากใจ มันก็ยังเห็นเป็นของอัศจรรย์ ที่นี้เวลามันถอนเชื้อออกเสียหมดโดยสิ้นเชิงแล้ว ก็รู้ว่าอัศจรรย์ แต่มันก็ไม่ลืมอันนี้จนได้นั่นแหละ เพราะอันนี้เป็นมรดกเหมือนเป็นเจ้าของบุญเจ้าคุณ ให้เราพิจารณาต่อไปได้อย่างนี้นะ มันก็เป็นอย่างนั้นละ ถ้าเทียบถึงเรื่องมันก็กลงเลยกับจิตขาดสะบั้นกับกิเลสทั้งหลายนั้น มันต่างกันขนาดไหนก็รู้ แต่อันนี้มันไม่ลืมรากฐานสำคัญ

เพราะฉะนั้นจึงอยากให้พี่น้องทั้งหลายได้ภาวนากัน ใครจะชอบธรรมบทใดก็ได้แล้วแต่เออะ อย่าไปคาดไปหมายมรรคผลนิพพาน สวรรค์ชั้นพรหมที่ไหน อย่าไปหมายนะ ให้ตั้งลงปัจจุบันคือสติ ให้ตั้งลงกับจิตที่เรabriกรรม ไม่ต้องคิดอะไร อันนี้เราสร้างเหตุแล้วเวลานี้ขึ้นที่ใจของเรา ผลจะเกิดขึ้นที่นั่นแหละ เราไปคาดผลไว้ก่อนการสร้างเหตุไม่เป็นประโยชน์ละ ให้พิจารณาอย่างนี้ เมื่อเป็นขึ้นแล้วมันยอมรับเองนะ ยอมรับธรรมทั้งหลาย ยอมรับพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ต้องบอกยอมรับเอง

พี่น้องชาวพุทธเราไม่ค่อยได้สนใจภาวนา แม้แต่พระก็ไม่เคยสนใจภาวนาจะว่าอะไรแล้วจะเอาอะไรไปสอนโลกให้เขาได้รู้เรื่องราวบ้าง พระพุทธเจ้าเป็นนักภาวนาสอนโลกด้วยการภาวนา พระสงฆ์สาวกก็เหมือนกัน ท่านบรรลุธรรมด้วยการภาวนา สอนโลกจึงต้องมีภาวนาเป็นขั้นเป็นตอนตามขั้นภูมิของบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ท่านไม่ปล่อยไม่ละนะ

จนกระทั่งมาทุกวันนี้ คำว่าภาวนาไม่เชื่อกันแล้ว กิเลสเหยียบแหลกหมด การภาวนาเห็นเป็นของครีของล้าสมัย ความเป็นบ้ากับกิเลสที่นั่นทันสมัยแล้ว มันเป็นอย่างนั้นละนะเวลานี้ กิเลสทันสมัย ธรรมะถูกเหยียบย่ำทำลายไปหมด จะว่าครีหรือล้าสมัยก็แล้วแต่เรื่องธรรมแท้ไม่มีคำว่าครีว่าล้าสมัย เลิศเลอตลอด แต่ถูกความจอมปลอมพวกมูตรพวกคุณเข้าไปปกคลุมหุ้มห่อธรรมเสีย แล้วไปหาเรื่องใส่ธรรมว่าครีล้าสมัย ตัวมันเองตัวครีตัวล้าสมัย ไปที่ไหนเลอะเทอะไปหมด มันไปติดไปแปดไปเปื้อนอะไร มันเลอะเทอะไปหมด กิเลสตัวมูตรตัวคุณนี้ มันไม่ได้บอกว่ามันครีมันล้าสมัยนะ นี่ละโลกทั้งหลายถึงได้ยึดติดกับมันพวกมูตรพวกคุณ

เวลามันเปิดออกๆ ด้วยการภาวนานะ เบื้องต้นสงบเสียก่อน พอสงบแล้วจะค่อยขยายตัวออก สงบแน่นหนามันคงมากขึ้นๆ มันก็รู้ในตัวนั้นแหละ เพียงขั้นสงบท่านให้ชื่อว่า สมถะ คือ ความสงบ สมถิ คือความแน่นหนามันคงของใจที่สงบแล้ว สงบด้วยความแน่นหนามันคง ปัญญาคือความแยบๆ ออก เป็นกิริยาของจิตที่ออกจากความมันคงนี้พิจารณาอะไรๆ ไปเรื่อย ๆ นะ

ปัญญานี้พิสดารมากนะ พุดไม่ถูกแต่ไม่สงสัยในผู้เป็น ปัญญาที่แรกออกเป็นกิริยาไปก่อน ๆ ๆ พอละเอียดเข้าไปกิริยาก็ละเอียด ความรวดเร็วคล่องแคล่วว่องไวของปัญญาละเอียดไปตาม ๆ กันหมด จากนั้นก็เชื่อมเข้าไปถึงมหาสติมหาปัญญา อันนี้เชื่อมไปหมดเลยกลายเป็นเรียกว่าปัญญาละจากนั้นปัญญาญาณไปเลย นั่นละท่านถึงว่าญาณ ๆ นี้ ออกจากการภาวนานะ

อยากให้พี่น้องทั้งหลายได้ทำบ้าง อย่าปล่อยให้จิตมันตื่นมันตืดจนกระทั่งตั้งแต่นั้นนอนจนหลับประจำวันไม่ดีเลยนะ อันนี้เรื่องของกิเลสทำงานไม่มีวิเศษวิโสอะไร วันนั้นก็คิดทั้งวันจนกระทั่งหลับ วันไหน ๆ ตั้งแต่เกิดมาคิดทั้งวันจนหลับไม่เห็นวิเศษวิโสอะไร ระวังความคิดทั้งหลายนี้ออกด้วยธรรมลองดูซิ เอาธรรมภาวนาปิดเข้าไปดูซิ ความสงบของใจที่มันแปลกจากความวุ่นวายนั้นจะแสดงขึ้นที่ใจของเรา แล้วจะอัศจรรย์ขึ้นไปเรื่อย ๆ ๆ อยากให้ภาวนาบ้างนะ นี่พุดเปิดเผยเต็มเหนียว สามแดนโลกธาตุนี้ไม่เคยหวั่นกับอะไร เพราะมันจำอยู่ในนี้แล้วจะเอาอะไรมาเป็นคู่แข่งไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง คู่แข่งไม่มี มีแต่ธรรมชาตินี้เท่านั้นเอง ท่านจึงว่าโลกุตระธรรม แปลว่าธรรมเหนือโลก เหนือตลอด จะเป็นธรรมขั้นใดก็ตามเริ่มก็เหนือขึ้นไปแล้ว ๆ จนกระทั่งสุดยอดแล้วก็ให้ชื่อนามรวม ๆ ก็ว่าโลกุตระธรรม แปลว่าธรรมเหนือโลก เหนือโลกสมมุติ นั่น ลองทำดูซิเป็นยังไง

เวลานี้ศาสนาของเราจะไม่มีภาวนาติดค้างอยู่นะ จะมีตั้งแต่การให้ทานรักษาศีลก็ทำไปตามประเพณีตามนิสัย ไม่ฝึกลึคนะ ถ้ามีภาวนาฝังเข้าไปแล้ว การให้ทาน การรักษาศีลนี้จะละเอียดแนบแน่นเข้าไปโดยลำดับ เพราะจิตนั้นละรากฐานสำคัญมีความแนบหนามั่นคงละเอียดลออเข้า สิ่งเหล่านี้ซึ่งเป็นกิริยาออกมาจากจิตก็ค่อยละเอียดไปตาม ๆ กัน ให้พากันจำเอา นี่ละการภาวนาสำคัญมาก

ที่เรามาเทศน์บ้าง ๆ อยู่ที่นี่ ฟังซิ ท่านทั้งหลายว่าอวดหรือ ใครจะว่าอวดก็ตามไม่เคยสนใจกับเรื่องอวดว่ายิ่งกว่าชาติอื่นนี้ สอนอยู่อย่างนี้จะจะให้ว้างยังไง เวลาเราตายจะไม่มีใครสอนนะ พุดให้มันชัดเจนซิ เขาจะว่าอะไรก็ตาม ความรับผิดชอบอยู่ในตัวของเราเอง จะให้คนอื่นเข้ามาเป็นใหญ่เป็นโตยิ่งกว่าเราได้ยังไง เขามาหลอกยังไงก็เชื่อตามเขา ไม่เป็นตัวของตัวเองอย่างนั้น เอาธรรมเข้าไปเป็นตัวของตัวเอง ใครจะว่าอะไรว่าไป ธรรมเป็นตัวของตัวเองแล้วพอ เอ้า ภาวนาลงไปชิมมันจะได้เห็นวันหนึ่งเวลาหนึ่งจนได้ละคน ๆ หนึ่งทำไม่หยุดไม่ถอย หากจะเป็นตามนิสัยของตน

ความรู้ที่เกิดขึ้นจากจิตตภาวนานี้พิสดารมากนะไม่ค่อยเหมือนกัน แปรต่างกันมาก เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงทรงตั้งเอาตักคคะ ความเลิศเลอไปคนละทาง ๆ เพราะไม่

เหมือนกันกิริยาอันนี้ ธรรมชาตินั้นเหมือนกัน บริสุทธิ์เหมือนกันหมด แต่กิริยาไม่เหมือนกัน ใครทำลงไปเป็นนิสัยยังงี้ๆ มันจะรู้ในตัวเองๆ พวกกันจำเอานะ วันนี้พูดเพียงเท่านี้แหละ ที่นี้จะให้พรฯ

โยม ทำบุญถวายท่านอาจารย์สิงห์ทองเจ้าคะ วันนี้ท่านอายุ ๘๐ ถ้าท่านยังอยู่ หลวงตา ท่านสิงห์ทองเกิดเดือนอะไรไม่รู้ละ

โยม ท่านอาจารย์สิงห์ทองเกิด ๑๒ กรกฎาคมฯ หลังท่านอาจารย์จวนสองวัน แต่คนละปี

หลวงตา อ้อ กรกฎาคม วันที่ ๑๒ เราสิงหาฯ วันที่ ๑๒

โยม ท่านอาจารย์สิงห์ทองถวายพรฯ พ่อแม่ครูจารย์ด้วยเจ้าคะ สत्वสุสา จ อายุ จ ชิวสิทุธิ ภวนตุ เต

หลวงตา ไม่เอาละ พรฯ ใครเราไม่เอา เรานั้นถ้าเป็นแต่งได้ไปนานแล้ว อ้าว จริงๆ นะชี้เกี้ยวแบก พูดจริงๆ ไม่แบกอะไรก็ตามอุปาทานไม่มีก็ตาม ปล่อยมันก็ตาม อุปาทานในชั้นรูปปล่อยเหมือนโลกทั่วๆ ไปก็ตาม แต่ความรับผิดชอบในชั้นรูปมีอยู่ นั้น พาอยู่พากิน พาขับพาถ่ายพาหลับพานอน พาเคลื่อนไหวไปมาเพื่อชั้นที่นั้น ไม่ได้เพื่อใจนะ ทั้งปีวะแล้วอะไรจะมาเพื่อมันที่นี้ ไปเสียเลยมันแสนสบาย พริบเดียวหมด เรียกว่าสมมุติทั้งปวง นั้นจะมาหมดในขณะชั้นที่สิ้นสุดลง เช่นลมหายใจดับพริบ นี้ละความรับผิดชอบในชั้นที่เป็นสมมุติละ ดับในระยะนั้น ดับโดยสิ้นเชิง ที่ท่านว่า สอุปาทิเสสนิพพาน อนุปาทิเสสนิพพาน

สอุปาทิเสสนิพพาน ท่านบริสุทธิ์แล้วแต่ยังต้องรับผิดชอบในธาตุในชั้น โดยสัญชาตญาณ ที่นี้พอชั้นเป็นสมมุติสุดท้ายดับพริบลงไปนี่ปล่อยเลย อนุปาทิเสสะ ไปเลย เรียกว่าสมมุติหมดโดยสิ้นเชิง เวลาที่มีชั้นอยู่ สมมุติคือชั้นยังอยู่ได้รับผิดชอบกันอยู่ ไม่ต้องทูลถามพระพุทธเจ้า พอมันเป็นมันรู้อย่างนี้แหละ ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า มันรู้ชัดๆ อยู่อย่างนี้แล้วไปทูลถามท่านหาอะไร ธรรมท่านตรัสไว้ชอบแล้วๆ สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว พอรู้ปั๊บมันก็ชอบด้วยกัน

โยม ขออนุญาตกราบเรียนถามเรื่องภาวานาคะ ที่หนูเคยกราบเรียนไปเมื่อครั้งที่แล้ว เรื่องการภาวานาของหนู หนูได้พยายามทำตามนั้นมาตลอด ตั้งแต่ตื่นจนหลับหนูจะพยายามบริการรรมพุทธโธ แล้วก็ดูที่ความคิดกับอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วก็พยายามใช้ธรรมะกับเหตุผลคอยสอนตัวเอง เวลานี้หนูก็ทำตามนั้น แต่ว่าหนูรู้สึกถึงความสงบมีมากขึ้น เวลาหนูดูความคิดกับอารมณ์ต่างๆ อารมณ์ต่างๆ ที่เป็นกิเลสณะคะ ส่วนใหญ่ก็ลงที่ว่า

มันเป็นทุกข์หรือไม่ก็เป็นอนิจจัง แล้วหนูก็พยายามดูอารมณ์ต่างๆ กลับเข้ามาข้างในให้จิตใจอยู่นิ่งตลอด เวลานี้หนูทำได้มากขึ้น เวลาที่หนูต้องการความสงบพยายามทำสมาธิ หนูบริการกรมได้นานขึ้น

ความสงบที่เกิดขึ้นกับหนูมากที่สุดเป็นลักษณะนี้ค่ะ คือหนูพยายามบริการกรมตลอด มันจะมีช่วงหนึ่งที่รู้สึกง่วง แต่หนูพยายามมีสติอยู่กับคำบริการกรม หลังจากนั้นก็รู้สึกว่ามีส่วนอย่างเคลื่อนไหวลงไปอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม จากนั้นหนูรู้สึกว่าสบาย ข้างในรู้สึกเหมือนนั่งอยู่ในที่ว่างๆ ข้างนอกกับข้างในจะแยกจากกัน แต่หนูยังได้ยินเสียงต่างๆ ข้างนอกค่ะ แต่รู้สึกสบาย จากนั้นหนูพยายามบริการกรมต่อ แต่เมื่อหนูบริการกรมต่อจะรู้สึกปวดศีรษะและรู้สึกแน่นภายในหน้าอก หนูอยากทราบว่าที่หนูควรจะทำเวลานี้คือหนูพยายามบริการกรมอย่างเดียว ให้ได้สมาธิที่แน่นหนาแน่นคงมากขึ้น หรือว่าหนูควรปฏิบัติตามเดิม คือบริการกรมสลับกับการดูความคิดอารมณ์และสอนตัวเองอย่างเต็มเวลาอารมณ์จะออก

หลวงตา ถ้าจิตมันไม่ค่อยสงบก็ใช้คำบริการกรมให้มากติดต่อกันกับสติติดแนบกันไป เมื่อมันสงบแล้วจะพิจารณาอะไรก็มีโอกาสที่จะพิจารณาได้ เพราะไม่มีอะไรกวน เข้าใจหรือ คือจิตไม่สงบมันกวน จะพิจารณาก็เป็นสัญญาอารมณ์ไปเลยไม่เป็นปัญญา ถ้าจิตมันสงบตัวของมันแล้วพิจารณาปัญญา มันอ้อมอารมณ์มันก็ทำงานตามเรา นั่นท่านเรียกว่าใช้ปัญญา ก็มีเท่านั้นแหละ หลักสำคัญคือบริการกรมภาวนา พอถึงวาระที่จะปล่อย ยังไงก็ไม่อยู่ปล่อยเอง มันหากู้ในตัวเอง จิตเวลาละเอียดเข้าไปๆ คำบริการกรมจะค่อยหมดความจำเป็นเข้าไปๆ จนกระทั่งมีแต่ความรู้ล้วนๆ สติจับอยู่กับความรู้มันเลย คำบริการกรมเลยไม่มี มันเป็นของมันเองนะ เข้าใจแล้วหรือ จับอันนี้ไว้ให้ดี จะให้เราพูดทุกแง่ทุกมุมมันไม่ไหวแหละ เอาแค่นั้นก่อนนะ

โห เราอยากให้เห็นนะเรื่องการภาวนาของเล่นเมื่อไร อย่างที่เราพูดอยู่นี้ดีไม่มีใครเขาจะว่าบ้ากันทั่วโลก พวกนี้พวกบ้าทั่วโลกมันไม่เข้าใจไหมละ อะไรจะอัศจรรย์ยิ่งกว่าธรรม พระพุทธเจ้าเลิศขึ้นเพราะธรรม เพราะภาวนา เอาละ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th